

og Klæder, Meer behøves der ikke. Før Jernbanen der, hvor den i militair Henseende er nyttig, hvor den fører til en beqvem Overgang, og besæst saa denne Overgang med Bærere, som ere ganske i Statens Magt, saa at den derfra kan udelukke hele Befrugtningen af Borgervirksomhed. Ved Alsund er allerede Sønderborg en Belemring af Sundet; thi den Tanke, at Byen kunde ødelægges ved et Bombardement, gjør — man være nok saa stærk og haardhjertet — at man dog vil forsvare den Svagere. Det troer jeg, Enhver vil sande med mig.

Det er altsaa min Overtydning, at dersom vi see hen til den Ombytning, vi ved det foreliggende Lovforslag ville gjøre med Hensyn til Tverbanen, da komme vi til at gjøre en maadelig Omsætning, at naar vi see hen til Rængdebanelen og tage Hensyn til Landbefolkningens Industri, Velstand o. s. v., da gaae vi en feil Vej, og at dersom vi see hen til den Indflydelse, som de militaire Betragtninger have øvet paa denne Bane, ere vi ikke komne saa vidt, at vi kunne bygge en Jernbane, der fyldestgjør alle de forskjellige Interesser. Jeg skal nu stemme mod Loven og skal raade Enhver til at gjøre det Samme, og det vil ogsaa gjøre, at vi foreløbig — og det vil for den nærmeste Tid maaskee ikke være til Skade — ere sikre paa kun at have en Udgift paa 320,000 Rd. aarlig, hvorimod vi, naar vi gaae ind paa dette Foretagende, maae være beredte paa en aarlig Udgift af 600,000 Rd. og derover. Naar den ærede Minister siger, at det vil berøe paa ham, hvorvidt han vil lade bygge langsomt eller hurtigt, alt eftersom Omstændighederne gjøre det tilraadeligt, saa kan dog kun dette ligge indenfor en meget snever Begrænsning; thi man kan ikke vente, at nogen Contrahent skulde være tilfreds med en saadan af tilfældige Omstændigheder afhængig Indskrænkning. Jeg kan godt begribe, at Contrahenten, naar Omstændighederne medføre, at vore Obligationer komme til at staae lavere end 96 — til hvilken Priis han jo er forpligtet til at tage dem — kan ønske at stille Sagen i Vero; men, uden den Foreudsætning, at Obligationernes Priis bliver staaende, og der dog er Anledning til at holde til-

bage med Arbeidet, vil han ikke kunne gjøre det og bør heller ikke gjøre det. Jeg skal endnu kun tilføie, at vi ikke have seet nogen afgjort Sikkerhed for, at Banen i Slesvig bliver bygget, og jeg mener derfor, at vi bør afvente, til vi see, om dette vil skee, før vi gaae ind paa at give vore Penge ud til en Bane, hvis Hovedformaal er at slutte sig til den slesvigste Bane.

N. Sage: Den ærede sidste Taler foreslaaer, at vi skulde standse med vort Arbeide og forkaste Lovforslaget. Det er nu det syvende Aar, at Rigsdagen har forhandlet om Jernbaner i Sylland; men det har kun været 7 magre Aar undtagen paa Taler og en Uendelighed af Forslag, Endringsforslag og Underendringsforslag. Vi skulde nu troe, efter disse 7 Aars Forløb at kunne ende denne Sag, og den ærede Rigsdagsmand har jo selv været den fremmeste Mand til at erklære, at den Contract, vor Minister foreløbig har affluttet om Anlæget af disse Jernbaner, var baade billig og god; men nu foreslaaer han, at vi skulde kassere den, fordi han ikke er kommen over Silkeborg til Viborg. Det er jo den ærede Rigsdagsmands Hovedopgave at søge at faae Viborg retableret til at være det vigtigste Centralpunkt og Hovedpladsen for Sylland; han kan maaskee naae dette Maal, men ikke i dette Dieblis. Jeg veed ikke, om dette skulde være en tilstrækkelig Grund for Folkethinget til nu at kaste alt det udførte Arbeide overbord og til atter at erklære sig uwillig til at gaae ind paa en Handel, som forøvrigt synes at være fordeelig. Gjøre vi det, saa lad os være enige om, at der ikke mere, saa længe vi leve, bør være Tale om at forinaae Folk til at afflutte nogen Contract med os om Jernbaneanlæg. Det maae vi gjøre os Rede for, at det da ikke kan hjælpe at indbyde Nogen til at komme med Tilbud og gjøre forberedende Udgifter for at handle med os; jeg troer ikke, at nogen forstandig Handelsmand vil henvende sig til os for at gjøre en saadan Forretning, naar vi nu kaste det bort, som foreløbig er vedtaget. Den vigtigste Omstændighed, som efter den ærede Rigsdagsmands Mening skulde bevæge os til at nægte Lovens Vedtagelse er den, at den høitærede Minister har erklæret, at